

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 " "
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 " "
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 " "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok visszam
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 286. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1913. december 12

A delegáció ülése.

A külügyi vita.

Bécs, dec. 11.

Ha az itthoni parlamenti állapotokban nem is telik, nem is telhetik valami sok gyönyörűségünk, annál igazabb megelégedéssel konstatálhatjuk, hogy a magyar delegációban a vita igazán klasszikus színvonalon áll.

Az ellenzék Bécsben félretette itthoni céltalan és nem is valami okos taktikáját, hanem igazán hatalmas szellemi fegyverekkel küzd. Az a magas színvonalon álló külügyi vita, mely most a magyar delegációban folyik, méltán tarthat európai figyelemre számot s meggyőzi egyben a politikai világot arról, hogy nálunk ugy az ellenzéken, mint a kormánypárton elsőrangú politikai tehetségek ragyognak.

Tegnap Apponyi mondott hatalmas beszédet, mely ha talán nem is fog mindenütt osztatlan helyesléssel találkozni, de azt mindenki el fogja róla ismerni, hogy sok igazságot tartalmazott, többek közt például Albániáról; a beszéd nivója pedig a magyar parlamenti szónoklatok klasszikus korára emlékeztet.

Apponyi beszéde.

Láng Lajos báró, egyned tizenegyszer nyitotta meg a bizottság ülését és mindjárt bejelentette, hogy a vitát egy óraker megszakítják. Apponyi Albert gróf szólalt föl azután nagy érdeklődés mellett. Azon kezdte, hogy nem volt jelen, a mikor a külügyminiszter az ő interpellációjára válaszolt, beismeri, hogy ezért őt igazságtalanság nem érte, mert most behatóan válaszolhat a külügyminiszternek és éppen ehhez a válaszhoz és Tisza beszédéhez fűzi fejtegetéseit.

A státuszkvóra nézve azt mondja, hogy ez bizony fenyegetés volt a balkáni államok

ellenében és nem vigasztalja a monarchiát az, hogy a státuszkvó főtartását Oroszországgal együtt követelte, annyival kevésbé, mert néhány hét múlva Berchtold gróf külügyminiszter a delegációban már azzal állt elő, hogy honorálja a Balkánszövetségek győzelmét. Tisza István gróf szerint ez a blamázs — mert egyébként nem lehet mondani — Oroszországgal együtt érte a monarchiát. Csakhogy itt az az eset forog fenn Si du faciunt idem, non est idem. Oroszország presztizsét a státuszkvó elvének föladása nem érintette, mert mindenki csak taktikának hitte, hogy Oroszország is a státuszkvó álláspontjára helyezkedett, de nagyon is érintette a monarchia presztizsét. A monarchiának a maga érdekszféráját előbb kellett volna megállapítani a Balkánon és és ahhoz fenyegetés nélkül szigorúan ragaszkodnia kellett volna.

Nagyon jól tette a külügyminisztérium, hogy elejtette a Balkánon való tartós béke megteremtéséről kifejezett reménységét. Nem is lehet tartós békéről szó a Balkánon, elsősorban azért nem, mert két millió keresztény a Balkán-félszigeten csupán jármot cserélt és pedig in peius, mert Törökország nem presszionálta őket, most ellenben egyes fajok egészen ellentétes fajfőnhatósága alá kerültek.

Albánia.

— Azt mondja Tisza — folytatta Apponyi, — hogy Szerbiát sikerült az Adriától elzárni. Csakhogy ennek az ára egy életképtelen Albánia volt és ezt az árat ő, Apponyi, nagyon drágának tartja. Albánia életképtelen, nem csupán azért, mert megszorították a határait, hanem főként azért, mert megfosztották saját népének felétől. Albánia elvesztette gazdasági tekintetben legtermékenyebb részét és leggazdagabb lakosságától fosztották meg. Neki megvan Albániára vonatkozóan a maga álláspontja és ezt annyival inkább kifejtheti, mert mindenki tudja róla, hogy a hármasszövetségnek és különösen az Olaszországgal való szövetségnek mindenkor rendíthetetlen hive volt. De meg kell mondania, hogy a mi érdekeinket rendkívül sértette volna, ha Olaszország Albániában segített volna a lábát.

A külügyminiszter válaszában a második balkáni háborúra vonatkozó részét szin-

tén nem veheti tudomásul, mert a monarchia helytelenül járt el, rosszul taktikázott és tulajdonképp a monarchia idézte elő a második balkáni háborút.

Románia.

A mi magatartásunk Romániával szemben olyan volt, hogy állandóan udvaroltunk neki a balkáni események során csak azért, hogy valahogy bele ne avatkozzék a balkáni háborúba. Mi Romániával folyton barátokunk, de sehol ezért viszonzást nem látunk. Különösen hibáztatja azt, hogy ily körülmények között nemzetiségi paktumot akarunk kötni a románokkal. Mit látunk ezzel szemben Romániában? Elsősorban azt, hogy a magyarokat, még a román-magyar állampolgárokat is, elnyomják, nem tűrik meg, hogy az iskolákban a magyar szót még csak megemlítsék, sőt még a templomokból is kiltották a magyar szót.

Apponyi Albert azzal vádolja Tiszát, hogy végig gázolt az alkotmánybiztosítékon s a nemzeti érdekeket veszélyezteteti román politikájával.

Tisza István visszautasítja a vádakát. Az albán ügy rendezése nem Olaszország ellenes. A román tárgyalásokkal az a célja, hogy a románság minden főtartás nélkül illeszkedjenek bele a magyar alkotmány kereteibe.

A parlamenti rendnek helyreállítása öszerinte igen becsületes munka volt.

Rakovszky gyanusit.

Tisza István: A koalíció olyan mérhetetlen kárt okozott, hogy tíz esztendő alatt sem tudjuk pótolni.

Rakovszky: — Országfosztó!

Tisza: — Remélem, nem becsületesem akarja bántani!

Elnök Rakovszkyt rendreutasítja.

Rakovszky: — Legyen nyugodt, nem lesz magával többet lovagi tornám. (Berzeviczy Albert felé, aki Tisza háta mögé ül.) — A képviselő ur meg ne bujkáljék.

Berzeviczy: — Nem bujkálok és soha nem bujkáltam!

Rakovszky: — De bizonyítom, hogy bujkált. Mikor válságos idők következtek, akkor lemondott az elnöki székről, elfutott, pedig az elnöknek kötelessége minden gátlástól törvényteleniséget megakadályozni.

Miklós Jutka

fényképészeti
műterme

MEGNYILT

a Széchenyi-téri kioszkban, az amerikai módszer szerint készült, új felfogású, művészi képek a legalkalmasabb, legméltányoltabb és legolcsóbb karácsonyi ajándékok.

Elnök rendreutasítja.

Rakovszky: Köszönöm.

Elnök még egyszer rendreutasítja. Az ellenzék kitör.

Lovász: Már megköszönni sem szabad.

Berzeviczy: — Erősen kifakad a gyanúsítás ellen. Az elnök Rakovszkyt ismét rendreutasítja. Kéri Rakovszkyt, hogy nevezze meg micsoda állást kapott ő.

Rakovszky mentegetőzik. Az ülést délnben megszakították és holnap folytatják.

A város parlamentjéből.

Az év utolsó közgyűlése.

— Első nap. —

Telt padosorok mellett kezdte meg ez évben utolsó közgyűlését Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap délután.

Igen sokaknak ez volt az utolsó szereplésük a törvényhatóságban, mert a januári közgyűlésen már mások foglalják el helyeiket. Egyik-másik bucsuzásként igyekezett kivenni részét a vitából.

A közgyűlést ma folytatják, mert a bő tárgysorozat 83 pontjából csak tizet intéztek el az első napon.

A tanácskozás lefolyása a következő volt:

Hlatky Endre főispán elnökölt. A bizottsági tagok jó közepes számmal voltak jelen.

A polgármesteri jelentés

felsorolja a közigazgatásra vonatkozó adatokat, amelyeket már ismertettünk.

Bejeleni még a polgármester, hogy a törvényhatóság kiüldöttségén vezette a miniszterelnök és a kultuszminiszter elé a főreáliskolai városi hozzájárulás engedélyezése és az egyházasok oktatás engedélyezése tárgyában. Mindkét helyen ígéretet kapott a kiüldöttség kérelmének meghallgatására. Az árvizkárosultak segélyezéséért köszönetet mondott a belügyminiszter.

Bejeleni a polgármester, hogy a városi tűzifa eladás örvendetes eredménnyel járt. Végül bejeleni, hogy a 3-ik vashidat a forgalomnak átadták.

Ami nincs a jelentésben.

Kelen Béla példaadás céljából helyesnek vélte volna, ha a jelentés azt is felmenti, hogy egy pénzintézet a Központi Takarékpénztár tetemes összeget adott a szegények között kiosztandó kenyérre.

Dr Olasz Béla azért szólalt fel, hogy a villamos vasútra vonatkozó ígéretét beváltotta-e a polgármester.

Dr Moskovits József azt találja sérelmesnek, hogy a tűzéraktanya építési munkája nagyon lassan halad s az ipari üzemet nem foglalkoztatják, mert nincsenek részlettervek; a mérnöki hivatal késlekedik a tervek elkészítésével, holott az iparosoknak mielőbb munkához kellene jutni. Erre nézve kéri a polgármester sürgős intézkedését.

Dr Grósz Menyhért az uszoda kérdését sürgeti. Ha nem tudunk drága uszodát csinálni, létesítsünk fauszodát.

Weiszlovits Gyula kifogásolja, hogy a polgári iskolánál történt betöréses lopásról nem tett jelentést a polgármester. — Ki-

fogásolja a tejközpont eljárását, hogy lefőlözött tejet is árul.

Grosz Géza a városi tűzifa eladást a kiskereskedőkre sérelmesnek tartja. Olyan intézkedést kér, hogy minden érdek ki legyen elégitve.

A polgármester válaszol.

Rimler Károly válaszol a felszólalásokra. A takarékpénztár adományáról az akció végén tesz jelentést. A tűzéraktanya munkálatainak kéredmezésére megjegyzi, hogy föld és kőműves munkából már negyed millió érték készült el. Az asztalos munkákra jövő ősszel lesz szükség, de kérték, hogy már e téler dolgozhasanak. Utasítást adott a mérnöki hivatalnak, hogy mielőbb készítse el a rajzokat. A főmérnök segéd-munkaerőt kért, de a tanács nem adott, mert most nincsen nagyobb dolga a mérnöki hivatalnak. — A polgári iskolai betöréses lopás ügye ezután kerül a tanács elé. A tűzifa eladásra elismeri, hogy sérteti a kiskereskedőket, de a közönség érdeke az első s a kartell elleni harc a kiskereskedők érdeke is.

Dr Moskovits József kifejti, hogy az volt a cél, miszerint az asztalos, bádógos, lakatos iparosok már most kapjanak munkát télire. Még áldozattól sem szabad a városnak visszariadni, hogy a mostani munkanélküliség terhén könnyítve legyen.

Tíz munkapárti — két ellenzéki.

Ezután titkos szavazással a központi választmány tagjait választották meg a következőkben: Sulyok István, dr Stokker József, Hoffbauer Pál, Ullmann Sándor, dr Hoványi Géza, Rádl Ödön, dr Tóth Ferenc, Reismann Mór, dr Mihelffy Lajos, dr Adorján Armin, dr Medvigy Gábor, dr Molnár Imre jogtanár.

A közigazgatási bizottságban öt tag megbízatása az év végével lejár; a választást a január havi közgyűlésre tűzték ki.

Elzárják az iskolamulasztók szüleit.

Komáromvármegye feliratát, hogy az iskolamulasztók szülei elzárással büntetessenek, a tanács tulszigorunak tartja s pártolásra nem ajánlja.

Dr Grósz Menyhért a tanács javaslatával szemben pártolja a Komárommegye feliratát s hasonló felirat küldését indítványozza.

Sulyok István szintén ilyen szellemben szólal fel.

Dr Hoványi Gyula veszélyesnek tartaná ezt a radikális eljárást. A szegény szülő gyermekeinél legtöbb a mulasztás; ha ezeket becsukják, a család marad kenyér nélkül. Tanulmányozzák a kérdést előbb.

Gerő Armin rámutat, hogy az iskolamulasztás tulnyomó részét a nyomor okozza. Mutatják a hatóság tapasztalatai ezt. Bezárják a szülőt, mikor a gyermek nem mehet iskolába, mert nincs csizmája, ruhája, stb. Sajnos, így áll a helyzet. Elfogadja dr Hoványi Gyula indítványát.

Dr Grósz Menyhért fentartja indítványát, mert az analfabéták számát csökkenteni kell. Csak ott büntessenek, ahol bizonyul, hogy a szülő nem engedte gyermekét iskolába.

Siket Traján szerint előbb iskolákat kell építeni. Ahol nagy a szegénység, ott nem lehet ilyen szigoruan eljárni.

Dr Olasz Béla Grósz Menyhért indítványát pártolja.

A tanács javaslatát mellőzték s dr Grósz Menyhért indítványát fogadták el 30 szavazattal, 28 ellen.

A villamosmű condensvizmedencéjének építését a legelőnyösebb ajánlatot tevő Gester, Megyery és Szunyogh cégnek adták ki.

A vízműnél az áradások által okozott rongálások helyreállítására megszavazták a szükséges összeget.

A Rákóczi-uti aszfalt.

Ezután a Rákóczi-ut, Bémer-tér és Szt. János-utca aszfaltjának ügyére tértek át.

A tanács előterjeszti, hogy a vállalkozókat értesítette, miszerint az aszfaltburkolat nem szerződészerű s felhívták a vállalkozókat, hogy helyezték szerződészerű állapotba a burkolatot; a fenntartással pedig a további 14 évre a vállalkozó részvénytársaságot bízzák meg.

Hosszu vita indult meg s különösen a polgármester erélyesen védte a város érdekeit.

Dr Medvigy Gábor szerint arról, hogy az aszfaltot átvesszük-e vagy sem, szó sem lehet a szakértők nyilatkozata után. A többire nézve szükségesnek tartja, hogy a jogügyi, valamint a szépészeti és közlekedési szakbizottság tárgyalja a kérdést s ezt indítványozza is.

Tabéry Armin tévedést lát a dolognál és az előterjesztésben. A szakbizottságnak azt mondta a bizottság elnöke, hogy most csak arról van szó, miszerint tovább miként tartás fenn a szóban levő aszfaltot. A szakbizottság tehát csak erre a kérdésre felelt. Elfogadja, hogy az aszfalttársaságot bízzák meg a fenntartással.

Rimler Károly: A szépészeti bizottság jegyzőkönyvében az áll, hogy az aszfalt szerződészerű. Hat év óta panaszkodnak az aszfaltra. Az állandó választmány nem találta átvehetőnek az aszfaltot s felhívja a vállalkozót, hogy hozza jó állapotba a burkolatot. Ismerteti a szerződést. Ha a vállalat eleget tesz a felhívásnak, jó lesz az aszfalt, ha nem, akkor perelni fog a város és a vállalat. A szakértők jónak találták, de ezzel jogot nem adott fel a város. Joga van a városnak a kritikára. Most vagy vagy, nyilatkozzék a közgyűlés. Mondják ki, hogy a tanács azon intézkedését, hogy értesítette a vállalkozót miszerint az aszfalt nem felel meg a szerződésnek — elfogadják. A fenntartás kérdését hagyják akkorára, mikor ez a kérdés eldőlt.

Rendes Vilmos is azt mondja, hogy az elnök a szakbizottságban kijelentette, miszerint már átvették az aszfaltot s erre a bizottság csak a hibákat vette fel. Ha rossz volt az aszfalt, minek fizették ki, ha pedig kifizették, viselje a következményeket a város. A szakbizottság helyesen járt el.

Dr Medvigy Gábor szerint a hallottak után még jobban szükséges a jog és közlekedési bizottság vé eménye. Felveti a kérdést, hogy a 100,000 korona biztosíték benne van-e még? Míg ezt nem tudja, a tanács javaslatához nem járul hozzá, hanem újból indítványozza, hogy adják ki az egész ügyet a jog- és közlekedési szakbizottságnak. Csak ha tisztául látnak, határozhatnak a kérdésben.

Dr Thury László felvilágosítással szolgált. Az aszfalt átvétele megtörtént s kifizette a város. Csak arról van szó, hogy hat évig jó karban tartotta-e a vállalat s

IGAZ VALÓSÁG!

Nem üres reklám! Az általános rossz üzletmenet miatt december 1 től a következő igazan olcsó árak mellett árusítok karácsonyi és újvi ajándéktárgyakat, Bärkinex, órasoknak és ékszereseknek is, óriási rakar all rendelkezésre.

1 finom arany női óra 15, 16, 20 koronától kezdve.
1 finom arany karkötő óra 39, 42, 45 korona.
1 arany férfóra 39, 42, 45 korona.
1 női aranyóra gyémántokkal 32, 35, 38 K-tól kezdve.
1 ezüst karkötő óra 8, 10, 12, 15 koronától kezdve.
1 acél- vagy nikélóra 4, 5, 6 korona.
1 férfi vagy női ezüstóra 7, 8, 9, 10 korona.

Eladás csakis készpénzért! Tessék a kirakatot megtekinteni. Saját pénzének ellensége, ki nem győződik meg ezen olcsó árakról és nem vásárol

1 jó ébresztő óra 2,70, 3, 4 korona.
1 nagy ingaóra 15, 17, 20 korona.
1 szép, valódi gyémántgyűrű 12, 15, 20 korona.
1 briliáns gyűrű 20, 25, 30 korona.
1 pár valódi briliánsfüggő 40, 50 kor.-tól 3000 kor.-ig.
Arany nyaklánc 8, 10, 12 koronától kezdve.
Arany karikagyűrű 6, 7, 8, 10, 50 kor.-ig.

Arany lánc 20 gr. 42 korona, 30 gr. 62-50 korona.
Arany női gyűrű 5, 6, 7 K.
Arany medaillon 4, 5, 6 K.
1 ezüst cigarettadoboz 8, 10, 12, 15 korona.
6 pár kés, villa, valódi ezüst 14, 15, 17 korona.
Egy pár arany fülbevaló 3, 4, 5, 8, 10 korona.

HERBST ékszeráruházában, Rákóczi-ut 1. sz.

most lehet követelni, hogy szerződés szerinti állapotban legyen a burkolat. Azon kérdést, hogy a további fentartással mi lesz, azután döntsék el.

Szabó Károly ismerteti a közlekedési szakbizottság megállapodását.

Balogh Döme vitatja, hogy a törvényhatóság tudta nélkül a tanács jogosult volt-e a végleges átvételére. Párolja Medvigy indítványát.

El kell csapni!

Veiszlovits Gyula szerint nagy visszaélés volt az átvételnél, ha megtörtént s aki átvette, elcsapást érdemel. Ki kell kutatni, ki vette át. Ezt rendkívüli gyűlés elé kell vinni. Az egész aszfalt kicserélendő. A fentartásnál csak a kocsiutról lehet szó. Akik annyit ígérték, hogy a polgárok érdekében dolgoznak, most mutassák meg, hogy csakugyan a polgárok érdekeit védik pártkülönbőség nélkül.

Dr. Olasz Béla azt látja, hogy komédia az egész vita, mert senki nem tudja, hogy miként áll a kérdés. Medvigy indítványát fogadja el, csak így látnak tisztán.

Dr. Stokker József szerint véglegesen még nincs átvéve az aszfalt. Halogatni nem kell a dolgot a város érdekében. Elfogadja a tanács javaslatát.

Schwartz Izidor új szakértői szemlélet kíván s a gyalogjárót vegyék ki a fentartásból.

Komlóssy József hivatkozik arra, hogy a tanács nem akarta átvenni az aszfaltot, de bírói szakértők jónak mondták, ezért fizetett a város. Elfogadja, hogy a jogügyi bizottsághoz tegyék át a dolgot.

Dr. Medvigy Gábor indítványát fogadták el s e szerint az ügyet kiadták a jogügyi szakbizottságnak.

Interpellációk.

Már elharangozták a hét órát, mikor az interpellációkra került a sor.

Weisz Lajos a villamos vasut közlekedését bírálta, mire a polgármester bejelentette, hogy az igazgatósággal folytatott tárgyalások során megállapodtak, hogy próbaképpen december 15-től reggel 6-tól este 10-ig közlekedik a villamos s a Gilányi-úton a vámházig fognak járni a kocsik. A fő-utcai közlekedés javítása akkor következik be, ha a tehervonatokat átterelhetik az árapasztónál építendő új vasútvonalra.

Balogh Döme a sertéshizlalda bérbéradása ellen szól; a városnak vissza kellett volna venni a hizlaldát.

Rimler Károly polgármester bemutatja a főúgyész jogi véleményét, hogy a részvénytársaságnak joga volt a hizlaldát bérbéadni.

Hann Lajos a kéményseprők eljárása ellen szól, hogy a takaréktűzhelyek takarítását követelik.

Gerő Ármán főkapitány kijelenti, hogy a takaréktűzhelyek tisztítását a szabályrendelet írja elő, de a fizetést az illető lakó köteles teljesíteni.

Szabó Károly a kosárfonó iparosok érdekében szólal fel, a piaci helyeket illetően. A főkapitány megígérte, hogy intézkedik.

A hátralevő ügyek tárgyalására ma, pénteken kerül sor.

szerződést, vagy pedig a városi szerződés követelte előadásokat fogja folytatni és eljti az igazgatók eddigi ajánlatát.

Erdélyi Miklós a következőket mondta a Tiszántul munkatársra előtt:

— A mai előadásra már ráfizettem 70 koronát, ami ezeknek a kiforszírozott ifjúsági előadásoknak teljes csődjét jelenti. Alig van publikum. Valószínűleg megállapodtak az iskolák, hogy növendékeiket csak az általuk bérelt délutánokon engedik színházba. Ez lehet az oka annak, hogy én nem kapok publikumot. Az ő helyáruk azt hiszem, hogy alacsonyabb is és ez is csábító. Én a magam részéről szívesen beszüntetném a hivatalos ifjúsági előadásokat, vagy esetleg átengedném azt is az iskoláknak.

Erdélyi Miklós álláspontja egészen helyes. Nincs értelme, hogy a Szigligeti-színházban párhuzamos ifjúsági előadások menjenek. A szünügyi bizottság bele fog menni az igazgató ajánlatába és hozzájárul, hogy Erdélyi beszüntesse a kötelező ifjúsági előadásokat. Vagy fogadják el az iskolákkal való kompromisszumot, amely esetben havonta háromszor lenne rendkívül olcsó helyáruk mellett ifjúsági előadás. Ha ugyan ezt az iskolák vállalják! . . .

A Holtzer-ügy új tárgyalása a nagyvárad királyi táblán.

Ujabb bizonyítékok az aradi törvényszék előtt.

A végnélküli Holtzer bűnügy tegnap ismét foglalkoztatta az aradi törvényszék büntetőtanácsát. Részletesen megírta a Tiszántul annak idején, hogy a nagyvárad kir. ítélőtábla ez év májusában tartott főtárgyalásán Holtzerék ismert bűnügyében helyt adott a védelem bizonyítás kiegészítésére irányuló kérelmének s az újabb bizonyítás lefolytatásával az aradi királyi törvényszéket bizta meg.

A védelem tanukkal akarta igazolni azt, hogy Tóth József, a főmagánvádló uzsora-ügyekkel foglalkozott, továbbá, hogy a Holtzer-cég nem azon a pénzen szabadult fizetési zavaraiából, amit Holtzer Mihály Tóth Józseftől kapott.

A bizonyítás kiegészítése során kihallgattak már két tanut, akik vallották, hogy Tóth velük uzsoraügyletet kötött, sőt váltóhamisításra akarta őket rábírnai. A tegnapi tárgyaláson Balázs Ferenc tanut hallgatták ki arra nézve, hogy a Holtzer-cég fizetési zavaraiából, hogy szabadult ki.

A bűnügyi főtárgyalás során ugyanis Holtzer Mihálynak azon védekezésével és állításával szemben, hogy egyrészt Tóth Józseftől a nagy összegről kiállított váltók ellenében csak elenyésző csekély pénzt kapott, másrészt, hogy ezt az összeget sem fektette be az üzletbe, a vád hangsúlyozta, hogy Holtzer igenis nagy összeget kapott s az üzletbe fektette. Állításának a bizonyítására a vád felhozta, hogy 1905-ben a Holtzer-cég fizetési zavarokkal küzdött. Egymásután vezették a végrehajtásokat a cég ellen s Holtzerék szomszédaiktól apró,

Csődbe jutottak az ifjúsági előadások.

Az iskolák elhódították a publikumot. — Erdélyi Miklós beszünteti a köteles ifjúsági előadásokat

Akik tegnap délután benéztek a Szigligeti-színházba, azok megjedtek a nagy ürességtől. A színház kongott a néptelenségtől, a páholyok sötétben ásitóztak, a földszinti kör- és támlásszékek üres árkok gyanánt állottak egymás mellett. Csupán a zsöllyékben és a diákhelyen volt összesen vagy száz ember s a karzati állóhelyeken lézengett tiz-husz rajongó cigányleány, nem számítva a potyajegyes nézőket, lehettek kétszázan a színházban.

Ez az üres ház a legérthetlenebb feltűnést keltette. Hónapokon keresztül lovagolt az igazgatón a szünügyi bizottság, hogy miért nem rendez az ifjúságnak klasszikus előadásokat, finomabb operetteket; a szünügyi bizottságban főleg dr. Popper Ákos, Hoványi Géza dr., Medvigy Gábor dr., Adorján Emil dr. és mások exponálták magukat az ifjúsági előadások, azok nivója és számuk szaporítása mellett. A direktor készségesen megígérte, hogy igyekezni fog változatos műsorral kedveskedni, életrekelti a beporosodott klasszikusokat, előadat diszkrét operetteket — szóval eleget tesz a kívánságoknak.

A várossal kötött szerződése őt arra kötelezi, hogy egyszer egy hónapban tartson ilyen ifjúsági előadásokat és valóban

ott is találjuk minden hónap műsorában a délutáni ifjúsági előadást félhelyárukkal.

A főgimnázium igazgatója, Szmekta L. Ödön tudvalevőleg sikeres akciót indított az az iránt, hogy direktre a középiskolák ifjúsága számára rendezzenek ifjúsági előadásokat. Értekezletre hivta össze az igazgatókat, megalakították a konzorciumot és megállapodtak Erdélyi Miklóssal, hogy fizetnek neki délutánonként 400 (?) koronát s ezért előadást rendez.

Ennek ellenében az előadandó darabot ők választják meg s a jegyeket ők árúsítják. Az előadások eddig kéthetenként voltak és fényesen sikerültek.

Közben azonban a hivatalos ifjúsági előadásoknak minden alkalommal kevesebb és kevesebb közönsége lett. Tegnap aztán a direktor már rá is fizetett az előadásra 70 koronát. A kötelező ifjúsági előadások üres házaival szemben minden iskolai előadás zsufolt házat hozott. Ez természetesen érzékenyen érinti a direktort, mert tetemes anyagi veszteség éri minden ilyen előadás alkalmával.

A feltűnést keltő ügyben megkérdeztük Erdélyi Miklóst, hogy mit szándékszik tenni. Állja-e továbbra is Szmektáékka a magán-

Győződjön meg róla, hogy a

Kolozsvári „Kristály” Gőzmosógyár

FEST

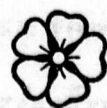
TISZTÍT

MOS

A LEGSZEBBEN.

— Az ország több mint negyven nagyobb városában képviselve. —

FONTOS! Nagyvárad fiók: Zöldfa-utca. Weisz Bernáttal szemben.

tíz-husz koronás kölesönöket kértek. Amikor azonban Holtzer Mihály összekötetésbe lépett Tóth Józseffel, a cég rendesen teljesítette fizetését s megszűntek anyagi zavarai.

A vád állításával szemben Holtzerék azt hangoztatták, hogy a zavarokból őket nem Tóth József, hanem Kintzig Ilona aradi földbirtokosnő segítette ki, aki annak idején nagyobb összeget kölcsönzött a cégnek. Tegnap az aradi törvényszék erre vonatkozólag tanuként kihallgatta Balázs Ferencet, aki igazolta, hogy a cég 1905-ben 50.000 korona kölcsönt napott Kintzig Ilonától s ezt az összeget kötelezettségeinek teljesítésére fordította. A kölcsön nagyobb részét néhány hónap múlva fizették ki Holtzerék, a többit pedig részletekben szolgáltatották vissza Kintzig Ilonának.

A tegnapi tanukihallgatással befejezést nyert a bizonyítási eljárás s a törvényszék az ügy iratait legközelebb visszaküldi a nagyvárad kir. táblának, amely új főtárgyalási határnapot fog kitűzni.

A Rath. Népszövetség Biharmegyében

Mióta Nagyváradon megalakult és egyre jobban virágzik a Katholikus Népszövetség, azóta Biharmegyében is váratlanul gyorsan hódít tért a népszövetségi szervezkedés eszméje. Nagyváradnak a hatása kétségtelenül észrevehető ezen a föllendülésen, de jelentékeny része van benne annak is, hogy a központ figyelme Biharmegyére irányult s ez évben két ízben is szervező-köruttra küldte Fröhvirth Mátyást, az egyik legjobb szervező titkárt, akinek agilitása igazán szép eredményt ért el eddig is. Alább közöljük néhány biharmegyei szervezet taglétszámát, egymás mellé állítva a létszámot 1913 elején és végén. E néhány községben is a gyarapodás közel ezer tagot jelent; a jövőben tovább fog folyni a taggyűjtés s így e téren még szebb fejlődésre van kilátás. Eddig a következő községekből kaptunk kimutatást:

Tagok száma
1913 elején 1913 végén

Báránd	—	20
Belényes	—	40
Berettyóújfalú	—	30
Bélfenyér	—	70
Bihar	21	21
Bihardiószeg	—	25
Biharpüspöki	13	13
Mezőbikács	—	36
Furta	—	23
Köröstarján	—	29
Magyarcséke	—	36
Margitta	17	17
Nagyszalonta	25	25
Székelyhid	135	135
Szentjobb	84	84
Tóttelek	—	27
Ujpalota	8	29
Cséffa	30	30
Figyivásárhely	11	22
Monospetri	—	40
Almásfegyvernek	—	19
Érmihályfalva	—	40
Tenke	—	8

Összesen 333 tag 1299 tag

BALLA-BERGER IGNÁC titokzatos szereplése

Eltűnt Miskolcra és a nagyvárad pályaudvaron sétált.

*

Az esti órákban megbízható egyén jelentette telefonon a rendőrségnek, hogy Balla-Berger Ignác, a több ízben körözött szélhámos és uri betörő a nagyvárad pályaudvar kivilágított perronján sétál. Csak a mult héten érdeklődött a nagyvárad rendőrségénél Balla-Berger multja felől a miskolci rendőrség, mert a tehetséges szélhámos botrányt csinált az ottani kávéházak egyikében.

Röviden jeleztük akkor ennek a veszedelmes embernek legujabb szereplését. Tűzérhadnagyi uniformisban boritgatta fölfelé az asztalokat, ivott hitelbe és részeg fővel vagdalkozni akart. A budapesti főkapitányság hosszú bünlisztát közölt akkor a miskolci rendőrséggel, amelyhez a nagyvárad, szegedi, kassai és még egy sereg rendőrség igyekezett bejelenteni igényét a többszörösen körözött fiatalemberre. Talán egész életében nem fogja tudni leülni a büntetését, anynyi van.

Képzeltető tehát az az izgalom, amit a Balla-Berger váratlan megjelenése okozott a nagyvárad rendőrségén. Mindenki úgy tudta, hogy a szélhámos most Miskolcon ül.

— Biztosan megszökött, volt az általános vélemény.

Nyomban utána néztek az akták között, hogy minő eljárások vannak még elene folyamatban, hány köröző levél van kiadva ellene és nincs-e kitiltva Nagyvárad területéről.

Ez alatt egy detektiv kocsin kihajtatott a pályaudvarra, hogy a vett utasításhoz képest nyomban lefűlelje a felismert vendéget. Balla-Berger azonban rosszat sejtett.

Jegyet váltott az éppen indulni készülő alföldi vonatra, hogy elhagyja a gyűlöletes várost, ahol annyi baja volt a rendőrséggel.

Mire a detektiv kiért, kiderült a központban, hogy Balla Bergerre a nagyvárad rendőrségnek jelenleg nincs szüksége.

Mielőtt azonban ezt közölték volna a detektivvel, Balla-Berger már eltűnt a nagyvárad is világos perronról, bebujt egy sötét kupé fülkéjébe.

A detektiv habozás nélkül a sötét fülke felé tartott, egész biztosan tudta, hogy őkelme csak ide huzódhatott. Meg is találta a remegő embert.

— Miért reszket Balla ur? kérdezte tőle barátságosan:

— Fázom, mondta az üldözött vad.

— Hogy van az, hogy most itt van.

— Hiszen Miskolcon kellene ülnie.

— Már leültem. Nem voltak hozzám nagyon szigorúak. Keveset kaptam.

— Ugy? . . . Vajjon? . . .

A rendőrség természetesen nem egy könnyen hisz, különösen Balla-Bergernek. Szépen leszállították a vonatról és mig Miskolcra meg nem jön a megnyugtató válasz, addig itt tartják. Lehet, hogy ez egyszer igazat mondott.

Megölte a feleségét.

Gyilkos férj az esküdtek előtt

*

Október 1-én véres családi tragédia történt a biharmegyei Váncsod községben. Bodnár István odaváló módos gazda éjnek idején megölte a feleségét. Beretvával átvágta az asszony nyakát, azután pedig öngyilkosságot követett el, azonban csakhamar felgyógyult.

A tragédia története a következő:

Bodnár István ezelőtt 8 évvel vette feleségül Sándor Sárát, aki a falu legszébb lánya volt annak idején. Szegény lány volt és nőül ment a jómódu gazdához, azonban soha sem szerette a férjét.

Állandó volt köztük a viszály, azonban a férfi nagyon szerelmes volt a feleségébe s így együtt maradtak.

Most október elsején ismét nagy perpatvar volt közöttük. Haraggal feküdtek le, s a férj borzasztóan elvult keseredve. Hogy azután mi történt köztük, arra nincs tanu. Ugy történhetett a dolog, hogy a férfi az alvó asszonynak elvágta a nyakát, azután pedig kiszaladt és öngyilkosságot akart elkövetni. Azonban csak kisebb vágásokat ejtett a nyakán. Azután pedig beleugrott az udvaron levő kutba.

Kimentették, s a gyilkos férj pár hét múlva meg is gyógyult. Letartóztatták és beszállították az ügyészség fogházába.

A nagyvárad esküdttörvényszék Vámosy Mihály táblabíró elnöke alatt tegnap kezdte tárgyalni az ügyet.

A feleséggylkos férj egészen megtört, s az egész tárgyaláson sirt. Elmondta a véres tett történetét.

— Magam sem tudom hogyan, miért tettem, nem voltam eszemnél, — mondotta.

A vádat a tárgyaláson dr Medvigy István kir. ügyész képviselte, a védelmet dr Tóth Ferenc ügyvéd látta el.

A tegnapi tárgyaláson elhangzottak a perbeszédék. A kir. ügyész hitvestáron elkövetett szándékos emberölés büntetésében kérte bünsnek kimondani a vádlottat. Dr Tóth Ferenc nagyhatású védőbeszédében bizonyította, hogy beszámítást kizáró ok forog fenn és a vádlott legrosszabb esetben is erős felindulásban követte el tettét.

Ítélet ma lesz.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriasisvalasztékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készíttetnek. Telefon 419

**A cipődivat
ujdonságai
ARANYI
cipőáruházába
megérkeztek.**
Telefon 512. sz. Telefon 512. sz.

..FIREK..

Tájékoztató.

Dec. 13. d. u. fél 6-kor felolvasás a nyilvános könyvtárban.

Dec. 16. délután 5-kor a Kath. Kör vetítő estéje.

Dec. 18. délután fél 7-kor az Urak Mária Kongregációjának összejövetele.

A TISZÁNTUL NAPTÁRA.

A tavalyi szerény, tapogatósszerű kísérlet után az idén pompás, albumszerű naptárral kedveskedik olvasóinak a Tiszántul.

Hónapok munkásságának eredménye lesz ez a hatalmas, 200 oldal terjedelmű kötet. A szokásos naptári részen kívül közölni fog szépirodalmi dolgozatokat, verseket, elbeszéléseket, lesznek ismertető cikkek Nagyvárad katolikus sajtójáról és más katolikus intézményeiről, végül közölni fogjuk Bihar-megye és Nagyvárad teljes címtárát.

Az albumot körülbelül 30—35 szebbnélsebb kép fogja díszíteni, az első kép pedig valószínűleg műmelléklet-számba megy.

A Tiszántul naptárát minden előfizetőnk ingyen kapja meg január 1-én. Új előfizetők, akik egy évre előfizetnek, vagy kötelezik magukat, hogy a lapra legalább egy évre előfizetnek, szintén ingyen kapják meg naptárunkat.

A hirdetési rovatba még pár napig felvesz hirdetéseket a Tiszántul kiadóhivatala.

* Miskolczy Ferenc főispán a székelyhidi főszolgabírósnál.

Miskolczy Ferenc tudvalevőleg most tart első ízben hivatalos vizsgálatot a főszolgabírói hivatalokban. Tegnap Székelyhiden jelent meg Miskolczy és a legapróbb részletességgel vizsgálta meg a hivatalt. A főispán a tapasztaltak felett legnagyobb megelégedésének adott kifejezést.

* **Választások a megyei közgyűlésen.** A jövő héten tartandó megyegyűlés egyik legfontosabb tárgyát kétségtelenül a margitai főszolgabírói állás betöltése és a betöltés által esetleg megüresedő helyekre megejtendő választás képezi. A margitai főszolgabírói állásra egy pályázat Halász Elemér magyarszéki főszolgabíró pályázata érkezett be. A magyarszéki helyre szintén csak egy és pedig az Ertsey Zsigmond tb. főszolgabírói kérvénye szerepel. Az ily formán megüresedő szolgabírói állásra pedig Tunyoghy Lajos tenkei tb. szolgabírói aspi-

rál. Eszerint mind a három hely betöltése egyhangulag fog történni. Nagyon valószínű, hogy ez a választás lesz az utolsó az államosítás előtt. Különben ennek tulajdonítható az is, hogy minden helyre csak egy-egy pályázat érkezett be.

* **Kollegium Marianum.** A XII. Országos Katolikus Nagygyűlés tudomásul vette, hogy a székesfővárosban Kollegium Marianum néven egyetemi nőhallgatók részére internátus alapítását tervezik s a megalkotás érdekében Glattfelder Gyula dr. esanádi püspök és Ruffy Pálné már mozgalmat indítottak. Az internátust támogató egyesület szervezésével a nagygyűlés az Országos Katolikus Szövetséget bizta meg, amely e határozat végrehajtásaként Glattfelder püspököt és Ruffy Pálnét a szükséges lépések megtétele végett megkereste.

* **Vitaestély a munkásbiztosítás ügyéről.** Az Ipartestületi Asztaltársaság folyó hó 16-án, kedden este 8 órakor fogja megtartani második vitaestélyét. A vitaestély tárgya a munkásbiztosításügy lesz. Az előadói tisztet Szabó Károly ipartestületi alelnök fogja betölteni. Érdekes idevonatkozólag megemlíteni, hogy a vitaestélyek időtartama 1 órában van megállapítva olyképen, hogy ebből az előadó egy fél órát, egy-egy hozzászóló maximum 10 percet vehet igénybe. Ez az igen észszerűnek látszó határozat ugyanis abban leli magyarázatát, hogy az asztaltársaság vezetősége nem akar hosszúságú, ellaposított felszólalásokhoz módot nyújtani, hanem rövidlélegzetű, élénk, tömör felszólalások biztosítása által a naphosszat tartó munkában fizikailag kifáradt asztaltársasági tagok részére szórakoztató és mégis tanuságos estétet igyekszik szerezni. A vitaestélyeken az asztaltársaság a nagyvárad-i iparügy minden igaz barátját szívesen látja.

* **A nyomor vámszedői.** Még a nyomort, az éhezők borzalmas helyzetét is kihasználják lelketlen emberek. Több nap óta két elegánsan öltözött hölgy járja sorra a vagyonosabb családokat és Kemény L. Ignác rendőrkapitány nevének leple alatt ingyen kenyérrre gyűjtenek. Mindenütt siralmas ábrázattal panaszzolják a munkanélküliek fájdalmát, mintha „nemesen” érző szívük csak azért dobogna, hogy ezeken a szerencsétleneken valahogy segíteni tudjanak. És mi kell egy-egy jobb lelkületű embernek? Egy pár kieroszakolt krokodil köny és meghatva nyújt át 10—15 koronát az utcán hangozósan kacagó csalóknak. A pénzt aztán elköltik a gyűjtők saját maguk, kis személyükre. Az éhezők pedig hadd éhezzenek. Azzal az összeggel, amit ez a két szélhámos asszony, vagy leány ilyen módon összezsárolt, a harmadik 150 kg. kenyert lehetne kiosztani naponként. — A rendőrség ezutón felhívja azokat, akikhez ez a két nő gyűjtés céljából beállit, hogy azonnal értesítsék a legelső rendőrt és adják át neki a kéregetőket. Senkinek nincsen engedélye, hogy ingyen kenyérrre kolduljon, mindaz, aki ezt teszi, lelketlen szélhámos, közönséges csaló, akit méltó büntetés céljából a hatóság kezeibe kell szolgáltatni.

* **Halál a kutyákra.** Tekintettel a nagymérvű kutyavesztésre, az alispán elrendelte, hogy Diószegen az összes kutyákat és maeszkákat ki kell irtani. A rendeletet foganatosították és a hatóság emberei nagy pusztítást vittek végbe a kutyaállományban. De a közbiztonság azért még mindig gyengében áll.

* **Elutasított kérelmek.** Tegnap a harmadik szakosztály ülésezett a vármegyén. Ennek a szakosztálynak feladata, hogy a különböző segély iránti kérelmek felett mondjon véleményt a közgyűlés előtt. Tegnap nagyon fukar kezekkel határozott a választmány, amennyiben csaknem minden kérelemre elutasító véleményt adott. A kedvezőtlen javaslatokat azzal indokolta a szakosztály, hogy a vármegyének nincs pénze a kintevőségek ugyan nagy összegeket tesznek ki, de még 1912. évről is több mint 60000 korona van kint, úgy hogy erre segélyeket nem adhatnak.

* **Halálozások.** Őszinte részvétellel értesülünk a súlyos gyászról, mely Kelepecz Dezső városi irodaigazgatót és nejét sújtotta egyetlen gyermekük: Kelepecz Gusztika polgári iskolai magántanulónak halálával. Az alig 15 éves fiúcska már hosszabb idő óta betegeskedett; aggódo szülei az orvosok tanácsára a tenger mellé küldték a súlyos beteg gyermeket, de a gyenge szervezet nem bírt megküzdeni a romboló kórral, mely tegnap hajnalban kioltotta a fiatal életét. A kis halott temetése ma, pénteken, december 12-én délután 3 órakor lesz a Lakatos-utca 10. sz. háztól.

Részvétellel vettük a következő gyászjelentést:

Hellbrücki Schuch Károly és neje Madaras Ilona, fiok Csapó Zoltán és neje Ujházy Irma fiok Palika, nagyatyja Madaras Elek, nagybátyja és nagynénje dr. Demek Győző és neje Madaras Róza, számos rokonok nevében legmélyebb fájdalommal tudatják, felejtethetetlen jó fiok, testvér, unoka, unokaöcs és rokonnak Csapó Samu István f. hó 11-én reggel fél 9 órakor hosszasan szenvedés és a halotti szentségek ajátatos felvétele után életének 26-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 13-án d. e. 10 órakor fognak Hármass-utca 12. sz. gyászházánál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a Központi temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig f. hó 15-én d. e. 9 órakor fog a Szt. László-templomban az Egek Urának bemutatni. Mely végtisztességgel az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1913. december hó 11. Áldás és béke poraira!

* **Gerő Ármint társelnök.** Népes tisztújító közgyűlést tartottak a magyarországi rendőrtisztek Budapesten a Royal-szálló Magyar-termében. A gyűlés rendkívül izgalmas volt, mert Angyal Armand győri főkapitány, az eddigi elnök leköszönt az egész tiszttikkal együtt. A közgyűlés nagy lelkesedéssel Váczy József kassai főkapitányt választotta elnökévé. Társelnökké egyhangulag Gerő Ármint választották meg, aki páratlan népszerűségnek örvendhet kartársai körében, mert a régi tisztikarból csak őt hozták be. Ezután megejtették a tisztújítást.

* **A penészes kenyér.** Tavaly nyáron megírta a „Tiszántul”, hogy Schön Lipót nagyvárad-i pékmester Balázs Ernő földbirtokos aratói részére egy alkalommal rossz megpenészedett kenyeret szállított. A pékmester állítólag még meleg állapotban rakta szekérrre az aratókenyereket, de a tanyán az átvételnél, már mind a tizenöt szekér kenyéren penész virágzott. Balázs nem vette át a szállítmányt, hanem visszaküldte a pékhez. Schön Lipót azonban ártatlanságának tudatában a rendőrségre vitette a kenyereket, ahol azonban élvezhetetlennek, sőt a fogyasztóra káros hatásúnak találták és kihágás vétésé miatt 30 koronára büntették meg Schön Lipótot. Schön pedig felebbezett egészen a miniszterig. A harminc korona bírságot azon-

ban minden fórum helybenhagyta, mert a szerződésben kötött megállapodás szerint Schön Lipót saját veszélyére vállalta az aratókenyerek szállítását. Így aztán a tizenöt szekér penészes kenyérért a pékmester kénytelen harminc koronát fizetni. Minden szekér kenyér két korona. Nem is drága.

*** A Ganz-gyári kizárás.** Budapesten a Kőbányai-úton, a Ganzgyár környékén ez idő szerint néma esőnd honol. Mintegy husz rendőr őrzi a gyárat s az ő lépteik zajától visszhangzik a hatalmas gyárudvar, amelynek különböző épületeiben még tegnap reggel is lüktető élet folyt. Tegnap reggel nagyon sok munkás megjelent a gyár káptalanjában, mert azt hitték, hogy már visszafogadják a munkásokat. Reggel félhatkor mintegy három-négyszáz munkás jelentkezett, de a gyárigazgatóság megbízásából kijelentették nekik, hogy egyelőre szó sem lehet a munka megkezdéséről. A munkások erre bevonultak a káptalanba s ott várták a további híreket. Miután azonban tíz óráig semmi hír sem érkezett, ők is elszéledtek és alig maradt tíz-husz ember a gyár környékén. A gyárból, amint most már hivatalosan konstatálva van, 4766 munkást zárt ki az igazgatóság. Ilyen rengeteg tömeggel szaporodott ez idő szerint a munkanélküliek száma és egyelőre kilátás sincs arra, hogy a munkások újra munkába állhassanak.

*** A rovancsolás áldozata.** Szombathelyről írják: A vönöcki postán tegnap váratlanul megjelent a táviró-igazgatóság rovancsoló kiküldötte, Fülöp Malvin postamesternő a postafőtiszt szemeláttára hirtelen összeesett. A féláljult nőt a szobájába vitték át, a hol egy őrizetlen pillanatban mérget ivott. A rovancsoló főtitest a halálhőrgésre lett figyelmes. A nyitott ajtón át benézett a lakószobába. A postamesternő már a halállal vívódott. Az előkerített orvos ellenméggel magához térítette. A rovancsolás eredménye aztán megmagyarázta az izgalmak okát: A postamesternő nem tudott nyolcezer koronával elszámolni. Fülöp Malvint a celldömölki kórházban ápolják.

*** Rendőri hírek.** Orosz Gáborné helybeli lakos azt a feljelentést tette, hogy Bástya-utca 2. sz. lakásáról míg távol volt, a bezárt lakásból egy párnát s fia egy hosszú télikabátját ismeretlen tettes ellopta. Hogy a lopást mi módon követte el, nem tudja, mert a lakása zárva volt. — Hajdu Ferenc Lovas-utca 6. sz. házából, illetve annak istállójából a lószerszámokat ismeretlen tettes ellopta. Ismeretlen tetteseket Dienes István nyomozása folytán Orosz Gábor 20 éves suhanc és Koszta Jenő 23 éves szobafestő személyében megállapította. A vizsgálat ellenők megindult.

*** Honvédzenekar a Royalban.** Ma a honvédzenekar a „Royalban” hangversenyez a karmester személyes vezénylete alatt. Műsor a következő:

1. Induló „A törpe gránátos” c. bal.-ból, Szikla.
2. „Tout Vienne” keringő, Strauss.
3. Nyitány „Don Juan” c. operából Mozart.
4. Nagy ábránd „Tanhá-user” c. op.-ból, Wágner.
5. a) „Tengeren” dal, Schubert.
b) „Air de Ballet”, Massenet.
6. Részletek a „Bohémek” c. operából, Puccini.

Szünet.

7. Előjáték és himnusz „Alár” c. op. Zichy gr.
8. „Dalkoszu” egyveleg, Koschat.

*** Uj postaügynökség.** Biharvármegye Nánhegyes községében Nánhegyes elnevezéssel 1913. évi december hó 16-án

postai ügynökség lép életbe. A postaügynökség kézbesítési köre Alsótópa, Felsőtópa, Karáncsfalva, Nagykerpesd és Nánhegyes községekre terjed ki.

*** A „járványos” feleség.** Szegedről jelentik: Egy jóképű tauyai magyar állott szerdán a szegedi büntető járásbíró előtt, azzal a bünnel terhelt, hogy úgy elverte a feleségét, hogy ez nyolc napig nyomta az ágyat. A bírónak arra a kérdésére, hogy miért verte meg a derék asszonyt, ez volt a válasz:

— Mert hát igen »járványos» volt.
— Talán tifusza, vagy más ragadós betegsége volt? — kérdezte meglepetten a bíró.
— Nem kérem. Nem volt ennek semmi más baja, csakhogy mindig elködörgött hazulról, mint a kóbor kutya, — volt az újabb derültséget keltő felelet.

A bíró mindössze két napi elzárásra ítélte a »járványos» asszony haragos férjét.

*** Tánciskola.** Antalfy Margitka országos hírű balletmesternő a téli tanfolyamának két osztályát most nyitja meg. A felnőttek kolonját szombaton, e hó 29-én este 9 órakor, a deákcolont hétfőn, december hó 1-én este 7 órakor. A tanfolyam 3 óra terjed. A tananyag felöleli az összes divat-táncokat a Tangóval együtt. A már táncolni tudók részére külön *Tangó kurzust* nyit. Minden vasárnap délután és este nagy boszton gyakorló kolon. Beiratás és értekezés Teleky-utca 3. szám. I. emelet egész nap.

*** A hadapródiskola versenytárgyalási hirdetménye.** A magyar kir. nagyváradi honvédhadapródiskola az 1914. évben zászlósi rendfokozatban kilépő növendékek részére szükséges szabályszerű kész ruházati cikkek szállítására, valamint egyes ruházati cikkeknek az intézet által kiszolgáltatandó posztóanyagból — minden mellékszükséglet hozzáadásával — való elkészítésére versenytárgyalást hirdet. Feltételek megtudhatók a hadapródiskolában.

x Reklám Ujból Mikulásra és Karácsonyra. Aszódi Kosuth-utcai fiúzetébe és Rákóczi uti fiúkjába, Kiss David-tőzsdé mellett (nem Bémer tér) naponta 4 nyeremény tárgy nyerhető 50, 100, 150 és 200-as blockkal fizető vevők, nyernek ezüst, arany, gyémánt és briliánt elnevezéssel szerencse dobozokat, értékes tárgyakat. Mikulásra és karácsonyra ehető és élvezhető cukorkákat olcsón csakis az ismert és közkedvelt Aszóditól vásároljanak. Remek csokoládé alakok 6 fillérestől 20 filléresig, arany, ezüst krampus póték 20 fillér. Rákóczi-uti kirakataimat és Kosuth-utcai főüzleti kirakataimat a vásárló közönség figyelmébe ajánlom valamint egyedüli nagy raktár Kugler Gerbeaud-cukorkákból, budapesti árakkal.

x Felhívjuk m. t. olvasóink figyelmét Büchler Márton butorkereskedő lapunk mai számában levő hirdetésére.

x Nagy játék vásár! Értesítjük a t. közönséget, hogy elköltözés miatt óriási játék raktáromat, u. m. francia babák, hintalovak, babakocsik, önműködő vasutak, gőzgépek, kinematograf, társasjátékok, Fröbel-féle kézimunkák, puskák, kardok, disztárgyak és plüsch árukban stb., az előirt árból 20 százalékos engedménnyel árusítjuk. Miért is mindenkinek érdeke bevásárlásait karácsonyi ajándékokban nálunk eszközölni. Tisztelettel Klein Vilmos és Társa, Rákóczi-ut 18. — 1914. február 1-től Szent László-tér, Sas-épület (volt Radó áruüz helyiségébe).

x Tölgyszőlőkaró hegyezett, hasított 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásról egálabb egy waggon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállításra a Polgári Takarékpénztár r. t. áruosztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11—95.

x Érdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítők, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá csipkék, szallagok, himzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

*** Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 13 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungaria cipőgyár r. t.

x Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t. helybeni fiókja automobilon, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám alatti* (telefon 13-21.) telephelyen nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Kórház-utca 6. szám alatt* (telefon 13-52.) van, hol úgy a helyi, mint az átutazó automobilon a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x Ingyen javítjuk a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Köttünk, fejeltünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchenyi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő **„Bartos harisnyája tartós.”** Helyi és vidéki telefonszám 1359.

x Érdekében áll, hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* úri- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka *Sal Ferenc-utca 17.* Telefon 832 sz.

x ZOMBOR SÁNDOR sebész-orvosi műszer-kötszer és testgyejesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszólást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x Kolonba járó cipők 3 koronától kezdve. női párti fél cipők minden színben 5 koronáért, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35—39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., caloszik, téli cipők, fehérneműek, uri divatecikkek legolcsóbban beszerezhetők Feketénél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x Matyok Péter tambura zenekara a **Korona-kávéházban.** Ma és minden este a Korona-kávéházban hangversenyez közkívánatra **Matyok Péter** (Paganini) tambura zenekara teljesen újonnan szerződött tagokkal, a közkedvelt társulat magán- és duett számokkal működik közre. A gazdagon összeállított műsorból kiemelendő a közkedvelt **Gyöngyi** duett. A társulat tagjai: Kővári Rózsika, Kővári Boriska, Simon Juliska, Kósa Böske és Juhász Ilonka énekesnők. Naponta változatos műsor. Kezdeté este 8 órakor. Szabad bemenet. Szíves pártfogást kér Matyok Péter karmester.

Valódi PERZSA szőnyegek

és legfinomabb kivitelű **CSIL-LÁROK** óriási választékban a Budapesti főüzletünkben megérkeztek. Meglepő **OLCSÓ ÁRAK** míg a készlet tart. Megtekinthető **vételkényszer nélkül**

vétel **STERNBERG** és eladás régiség, ékszer és műkereskedés **Szt. László-tér, Kishidfő.**

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhethet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **Csodaszép** mézédés **csemegeszőllő!** Legoemesőbb hazai és tiroli **fajalmák!** Óriási tiroli **maróni**. Valódi debreczeni **pároskolbász**. Kijűnő fehér és piros **hegyi-borok!** **MERTZ NANDOR** csemegé-üzletében, Körös-utca, Telefon 448. sz.

* **3 utcai szoba és mellékhelyiségből** álló lakás november hó 1-től kiadó, megtekinthető Schlauch-tér 30. hol a házmester nyújt bővebb felvilágosításokat. Leszámítoló és Jelzálogbank részvénytársaság.

x Rimanóczy utca szenzációját képezik **Ujhelyi Rózához** érkezett eredeti párisi modell kalapok, ezek karácsonyi ocasio árban árusítatnak el Ujhelyi Rózánál, Rimanóczy utca 2 sz. Royal kávéházzal szemben.

x **Meghódította a hölgyeket** MLLÉ JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden szakmába vágó épületmunkát a leggyorsabb-tól a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Ezerféle játék** fiúknak, leányoknak, gyönyörű szép ajándéktárgyak, felnőtteknek ridikülök, manicürök és fésű készletek nagy választékban kaphatók a **Párizsi Bazárban** Sas alatt.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Méréselt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Szihta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Legszebb karácsonyi ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek

egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

„The Roosevelt Schoe“

amerikai cipők

12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

A legszebb

Karácsonyi
kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

Fogak és fogsorok úgy kauszukba mint aranyba foglalva szájpaddás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

viasszázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

SZÍNHÁZ

Hei műsor.

Péntek: Cigányprimás.

Szombat: Othello.

Vasárnap este: Hónapos szoba. (Itt először.)

Rip-Rip.

A régi operettek egyik legszebbike került tegnap színpadra. Szalma Sándornak jutott a címszerep, amelyben tudásának legjavát tárta elénk. Hangja a magas fekvésű bariton szerepben nagyon szépen érvényesült és énekében kiváló izlést tanusított. Összes számai igen jól sikerültek s nagyon sok megérdemelt tapsot kapott. Játéka is megfelelő volt s így legszebb sikerei egyikét aratta.

A többi szereplők, Görög Olga, Ke-

rényi Irén, Leövey, Gróf, Medgyaszay jók voltak, de Radócz száraz humorához nem tudunk hozzászólni.

Horváth Mici a Népopera tagja.

Nagyvárad színházi publikumát bizonyára kellemesen fogja meglepni, ha hírül adjuk, hogy **Horváth Mici**, a pécsi színház kedvelt szubrettje a jövő év szeptemberétől kezdve igen magas gázsival a budapesti Népopera-hoz szerződött. Gratulálunk mi is a művésznőnek, aki rövid idő alatt ilyen fényes karriert futott meg.

P. Megyeri Ilonka fellépte.

A vidéki koloratur énekesnők sorában jóhangzású nevet biztosított magának **P. Megyeri Ilonka**, a ki pénteken lép fel a Szigligeti-színházban. Ez estén a cigányprimás kerül színpadra, amelynek Juliskáját játsza a vendégművésznő.

IRODALOM

A **„Vasárnapi Ujság“** december 7-iki száma szép képek gazdag sorozatában mutatja be Mányoki és Kupeczki festményeinek kiállítását, Kossuth Ferenc és menyasszonya areképét, Biró Lajos új darabjának vigszínházi előadását, az országos levéltárt, melynek most a budai várban új palotája épül, Fejes István és Kiss József areképét, Csokonai debreceni síremlékét, stb. Szépirodalmi olvasmányok: **Ady Endre** verse, **Lakatos László** regénye, **Kassák Lajos** novellája, **Grazia Deledda** regénye, **Schöppin Aladár** színházi cikke. Egyéb közlemények: **Rodin** elmelkedése a művészetről s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A **„Vasárnapi Ujság“** előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a **„Vasárnapi Ujság“** kiadóhivatalában (Budapest, IV. kerület Egyetem-utca 4. sz.)

Karácsonyi szindarab. Kisebb köröknek, ifjusági egyesületeknek, iskoláknak, intézeteknek karácsonyi ünnepélyen előadásra különösen alkalmas darab: **„A gyermek álma“**. Karácsonyi kép 2 felvonásban. **Irta Wimmer Károly**. A darab látványos betanítása könnyű, 4 főszereplővel. **Ára 30 fill.** Kapható az Egyházmegyei könyvnyomdában Veszprémben.

Magyar Gazdák Szemléje. Szerkeszti **Bernát István**. A magyar gazdaszövetség folyóiratának novemberi füzeté a következő tartalommal jelent meg: A kívándorlás és a haderő, **Buday Barna**. A közgazdasági reformjáról. **Krudy Ferenc**. Barsvármegyei kisbirtokaink jövedelmezősége és a vámvédelem. **Levatic László**. Városaink és a mezőgazdasági termelés. **Laky Dezső dr.** Községi és közbirtokossági ingatlanok. **Dr. Buday László**. Az Északfriez Hallig szigetlakók életküzdelmei. **E. Dorner Béla**. A bérzeadó jövedelme. **Móczár Elemér**. Különfélék: A Pázmány-intézet s a szociális munka. — A sajtótörvény. — A magyar külkereskedelem. — A főváros jubiláris diszgyűlése a gazdákról. — A főváros vágóállatbiztosítása.

**SZERKESZTŐI
PÓSTÁJA**

A karácsonyi ünnepi számba szánt dolgozatokat sziveskedjenek t. munkatársaink legkésőbb a hó 17-ig szerkesztőségünkbe beküldeni.

NYILTÉR

Dr Stolcz Gyula

ORVOS

fogorvosi rendezését megkezdte

Szt. László-tér 5. Kovács-ház.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Utazás

a Fedák-cipőkrém körül.

A Fedák-krém újban nemcsak az újságok reklámjain szerepel, hanem a kir. törvényszék komoly, szigorú bírái előtt is. A Fedák-krém, amely tudvalevőleg a legjobb, éppen úgy, mint a Palma kaucuk cipősarok, nagyon vigyáz a hírnevére és szigorúan őrködik azon, hogy a védjegyét ne hamisítsák s ne kerüljön a Fedák Sári bájos profiljával díszített jellegzetes skatulyákba holmi értéktelen utánzat. Mert kérem ma, amikor mindent hamisítanak, ez is megtörténhetik. Aminthogy meg is történt, még pedig itt Nagyváradon.

A Czillér-cég vásárolt össze egy sereg Fedák-dobozt, megtöltötte cipőkrémmel és árusította. A budapesti cég azonban, mint a Fedák-krém kizárólagos készítője, tulajdonosa, forgalombahozója megtudta a kis csalafintaságot és feljelentést tett a váradai cég ellen védjegybitorlás miatt.

A járásbírószék pénzbüntetésre ítélte Czillért, aki felebbezett az ítélet ellen. A nagyváradai kir. törvényszék felebbezteli tanácsa tegnap foglalkozott az ügygel és a járásbírószéki ítéletet helybenhagyta.

Szerencsétlenség az iparvasuton.

Élesden a Rimanóczy-féle iparvasuton súlyos szerencsétlenség történt. Blaschek István az iparvasut mozdonyával jött lefelé a hegyek közül. Szembe egy munkásokkal megrakott kocsit tolattak az iparvasut emberei. Egy kanyarultnál találkozott a mozdony. Nem vették észre egymást, Blaschek mozdonyvezető nem adott jelzést, csak a legutolsó pillanatban látták az elkerülhetetlen katasztrófát.

A munkások kiugráltak s csak kettő szenvedett közülük könnyebb sérüléseket. Közben megtörtént az összeütközés s az egyik kocsikereke keresztül ment Blaschek István nyakán. Gégeszakadást szenvedett s csak súlyos operáció révén mentették meg az életnek. Most műgégéje van. Az ügyészség nem a munkások, hanem a szerencsétlenül járt Blaschek ellen indított eljárást, a jelzés elmulasztása miatt. A kir. törvény-

szék büntetőtanácsa Seres Barna elnökletével tárgyalta az ügyet. Blaschek Istvánt felmentette a bíróság, mert az ítélet indoklása szerint a szerencsétlenség a sipjelzés megtétele mellett is bekövetkezett volna.

TÁVIRATOK

Munkabeosztás.

Budapest, dec. 11.

Illetékes egyének az alábbi sorrendben fixirozták a képviselőház munkabeosztását:

Hétfőn ülést tart a Ház, mivel pénteken és szombaton a delegáció ülészik. A hétfői ülésen a sajtójavaslat kerül tárgyalás alá. Szerdán és csütörtökön ismét delegáció lesz, a jövő pénteken a bosnyák javaslat kerül szőnyegre, aztán kezdődik a karácsonyi szünet.

A zaberni bakák.

Strassburg, dec. 11.

A 99-ik ezred 3 ujoncát, akik Forstner hadnagy szavait elárulták és a nagy zaberni botrányt okozták, a haditörvényszék 6-6 heti szigorú elzárásra ítélte.

Reformálják a munkásbiztosítót.

Budapest, dec. 11.

Tisza István levélben tudatta a marosvásárhelyi iparosok hozzá intézett memorandumára, hogy ő is szükségesnek tartja a munkásbiztosító reformját és rövidesen betervezi az erre vonatkozó törvényjavaslatot.

Beteg a király unokája.

Budapest, dec. 11.

Udvari körökből kiszivárgott, hogy Windischgraetz Erzsébet hercegné, a király unokája komoly beteg. Csak annyit lehet tudni, hogy a főhercegnő a bécsi Löw-szatóriumban kezelte magát.

Bécs, dec. 11.

A király ma délelőtt meglátogatta beteg unokáját a szatóriumban.

Zavargások Albániában.

Belgrád, dec. 11.

Albániából újabb zavargások híre érkezik. Alessióban, Durazzóban és Szkutariban heves tüntetések voltak Essad pasa ellen, mert Essad megakarja hiúsítani Wied herceg trónralépését. Essad csapatai elfojtották a tüntetést, de azért, úgy mondják, hogy a pasa élete állandóan veszélyben forog.

Hihetetlen hír.

Berlin, dec. 11.

A Neues Wiener Tagblatt azt a hihetetlenül hangzó örvendetes hírt

közi, hogy december utolsó hetében a német birodalmi bank még lejjebb szállítja a bankrátát. Ezzel kapcsolatosan megjegyzi, hogy akkor az Osztrák-Magyar bank is le szállítja.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	835.50
Osztrák hitelrészvény	—	635.—
4%-os koronajárjék	—	83.45
Osztr. magy. államv.	—	708.50
Jelzálogbank	—	435.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	523.50
Hazai bank	—	289.—
Magyar bank	—	542.—
Keresk. bank	—	3780.—
Rimamurányi	—	650.—
Salgótarjáni kőszén	—	743.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1025.—
Közuti vasut	—	630.—
Városi villamos	—	346.50
Adria	—	569.—
Atlantika	—	—

Gabona üzlet.

Októberi buza	—	—	11.—
Buza 1914. áprilisra	—	—	11.46
Októberi rozs	—	—	7.27
Áprilisi rozs (1914)	—	—	8.73
Októberi zab	—	—	7.93
Áprilisi zab (1914)	—	—	7.54
Tengeri 1914 májusra	—	—	6.61

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Biharvármegye közig. erd. bizottságától.

ad. 353/1913 kb.

Árverési hirdetmény.

Biharvármegye magyarcsekei járásában fekvő Körösszáldobágy volt urbéreseinek Körösszáldobágy község határában levő erdejében a 99940/1913 sz. földmívelésügyi ministeri rendelettel kihasználásra engedélyezett 29 hold területen mintegy 1271 m³. becsült tisztán tölgy müfa és 56 m³. becsült tölgy és cser vegyes tűzita 1914 évi január hó 9-én d. e. 10 órakor Körösszáldobágy község-házánál írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen tövönbecsáron felül el fog adni. A hivatalosan megállapított becsérték, mint kikiáltási ár 25000 korona az az huszonöt ezer korona. Bánatpénz 2500 korona.

Szabályszerűleg kiadott és 10% bánatbénzzel felszerelt zárt írásbeli ajánlatok szóbeli árverés kezdete előtt az árverelő bizottsághoz nyújtandók be, ellenben szabálytalanul és hiányosan felszerelt — utó és távirati, nemkülönböző becsáron aluli ajánlatok visszautasítottak.

A részletes árverési feltételek és becsértési adatok Venter község-házánál és a nagyváradai m. kir. állami erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1913 december 11-én.

Dr. Fráter László

várm. aljegyző.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

A jó bornak nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésti borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Parfumerie „HEZ“ illatszertár

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben.

Budapest, VIII. Kőfaragó-utca 7. szám.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér.

- 1 drb. üveglegény francia arc- és kézfinomító.
 - 1 drb. francia szappan (bármely illatban),
 - 1 üveg francia parfüm (bármely illatban),
 - 1 üveg francia brillantin (bármely illatban),
 - 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír,
 - 1 csomag dr. Heider-féle fogpor,
 - 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel),
 - 1 csomag amerikai Shampoo szájszópor,
 - 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz,
 - 10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap),
- összesen 19 drb. 2 korona 50 fillér.**

1 csoport 5 korona.

- 1 üveg valódi Odol szájvíz,
 - 1 üveg amerikai Hair-Petrol,
 - 2 üveg valódi kölnivíz,
 - 1 üveg valódi francia parfüm (bármely illatban),
 - 2 üveg valódi francia brillantin (bármely illatban),
 - 6 drb. valódi francia pipere szappan (bármely illatban),
 - 1 drb. fogkefe csontnyéllel,
 - 1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor,
- összesen 15 drb. 5 korona.**

Szállítás naponta utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnk kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Büchler Márton

Nagyvárad legrégebb butorkereskedője

BUTORIPAR VÁLLALATÁT

Zöldfa-utca 17., I. em. alá helyezte,

hogy a 12—16 ezer korona boltbér megtakarítása folytán vevőinek ennek folytán a legolcsóbb árakat nyújthassa.

A címre kérem figyelni!

Telefon az egész megyére 1-30.

EZ AZ IGAZI!

Wagner a „Hangszer-Király“

Budapest, József-körút 15.

Különleges hangszerei a következők:

- Varázsflüvelé ajándékkal 4 korona.
 - Csodaráztrombita, vastagrézből 6 korona.
 - Tündérharangok, 15 csengő, 8 korona.
 - «János vitéz» fuvola 1 és 2 korona.
 - Varázsbevedő, felszereléssel 6 korona.
 - Jogásztárogató, billentyűvel 16 korona.
 - Éneklőgép, amerikai töltesérnélkül!
 - Saját javító szakmühelyek!
 - A milánói, párisi és londoni kiállításon aranyérem és érdemkereszttel kitüntetve.
- Fényképes árjegyzék ingyen! Övös! Ugyeljünk a «Wagner» névre és a 15. házszámra.**

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban

Telefon 249.

Telefon 249.

Mezey János és T^a

NAGYVÁRAD, SZENT LÁSZLÓ-TÉR
ÉS TELEKI-UTCZA SARKÁN

elismert szolid fűszer és csemege üzletében

megérkeztek
a friss őszi és téli árak

u. m.: angol theák, thea-rum, thea-sütemények. Déli és hazai gyümölcsök. I-ső rendű fűszerárak, főzelek és conservek. Mindennemű csemegék, csemegeborok, pezsgők, bel- és külföldi cognac, likőrök, cukorkák nagy választékban. Faj-kávékeverék, gyorspörkölőn megpörkölve és meleg állapotban kiszolgálva. Őszi töltésű ásványvizek, forrás termékek, Pontos méret, jutányos ár, tisztán kezelt árak, ildomos és gyors kiszolgálás.

Téli bevásárlásra legalkalmasabb forrás.

A n. érd. közönség szives pártfogását kérjük tisztelettel

Mezey János és Társa

1 lit. 1903. évi peccsenye-bor 1:20 K.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Újonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Különvonat

a Félix-fürdőből
Várad-Velence
és Nagy-Várad
állomásra.

Október 1-től minden este **8:06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek következtében a városi kirakodó közönségnek a gyorsfürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére.

Indulás: Nagyváradról: délután **4 óra 28** perckor Várad-Velencéről. **4 óra 38** perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5 óra 06** perckor. **Visszatérés** este **8 óra 06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fűtve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzio-rendszer. Fürdés, lakás, élelmezés heti 56 koronától. Posta, távirda, telefon egész éven át nyitva.

Csúsz, köszvény, izületi lobok és mindennemű reumatikus bántalmaknál **évszázadok óta a Félix-gyógyfürdő kénes hév víz forrásait** kitűnő eredménnyel használják.

NYELVEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Legszebb karácsonyfa diszek,
cukorkák, mandarin, narancs, **ananász**

és mindennemű deligyümölcsök valamint Karácsonyfák dus választékban és legjutányosabban beszerezhetőek

Özv. Kádár Jánosné
elsőrangu fűszer és csemege üzletben,
kávé, tea, és rum közvetlen behozatal.

Tisztelettel értesítjük a nagyra-
becsült megrendelőinket, hogy

lakatos és gazdasági
gépműhelyünket
Lukács György-u. 14. sz. a.

helyeztük át. Hol mindennemű lakatos munkák és gépjavitások gyorsan és szakszerűen eszközöltetnek. Kiváló tisztelettel

RUFF TESTVÉREK

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfi fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantjus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban gyógyszerárakban és illatszertárakban.

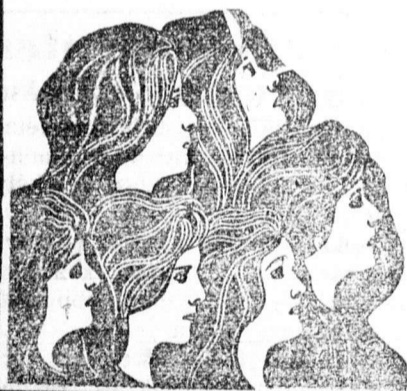
Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA **Gegenüber dem Rudolfsplatz.** Akkor sem kell elfogadni heytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és **kölniviz-szappant,** ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyen, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

Kapható Nagy-Váradon: Farkas István és Darvas István drogeriájában.

Eredeti

Meteor kályhák,
kályhatálcák és ellenzők,
fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén
hához szállítva 50 K° zsákokban
kimérve 100 K° 4-20 K és 5 K.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.